

Framtidsgymnasiet i Göteborg AB
jorgen.frohm@framtidsgymnasiet.se
info@framtidsgymnasiet.se

2011-06-08
Dnr 44-2010:5372

Beslut

efter tillsyn av den fristående gymnasieskolan
Framtidsgymnasiet i Göteborg

2011-06-08

Dnr 44-2010:5372

Tillsyn av den fristående gymnasieskolan Framtidsgymnasiet i Göteborg

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplan och övriga författningar som rör skolväsendet inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som huvudmannen för Framtidsgymnasiet i Göteborg skickat in samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Skolinspektionen bedömer att Framtidsgymnasiet i Göteborg kan komma längre i arbetet med att förbättra elevernas kunskapsresultat. Andel elever med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier är år 2010 för Elprogrammet (EC) 85 procent att jämföras med rikets 88 procent och Teknikprogrammet (TE) 95 procent som är högre än riket (89 procent). Industriprogrammet (IP) uppvisar ett lägre resultat med 68 procent (riket 72). Dessa resultat måste vägas mot det viktiga resultatmålet om andelen elever som fullföljer utbildningen inom fyra år. På IP fullföljer endast 57 procent av eleverna år 2010 utbildningen att jämföras med rikets 74,8 procent.

Eleverna på Framtidsgymnasiet centrum har mycket olika erfarenheter, kunskaper och utbildningsbehov. På TE följer samtliga elever det nationella programmet från början medan många elever på EC och i stort sett samtliga på IP från början läser ett Programinriktat individuellt program (PRIV). Den officiella statistiken visar samtidigt att ett stort antal elever vid skolan har utökat program. På EC har 93,9 procent, på IP 54,5 procent och på TE 85 procent av eleverna ett utökat program. Skolan behöver vidta åtgärder så att alla skolans elever ges möjligheter att förbättra resultaten. Den stora andelen elever som har utökat program måste därför ifrågasättas. Skolan måste i stället utgå från en normal studieomfattning om 2 500 poäng för att öka elevernas möjligheter att nå högre kunskapsresultat.

Mot denna bakgrund är det särskilt angeläget att skolan har kontroll över sina resultat och processer för att kunna bedöma i vilken grad de lyckas med sitt uppdrag och varför. Det finns ingen systematisk uppföljning och analys av kunskapsresultaten vid Framtidsgymnasiet i Göteborg. Skolan bedriver inte ett systematiskt kvalitetsarbete där man med utgångspunkt i exempelvis kunskapsresultaten systematiskt ifrågasätter sina undervisningsmål och arbetsformer, utvärderar och jämför resultat samt prövar nya metoder. I ett systematiskt kvalitetsarbete ingår att kunna identifiera orsaker i verksamheten.

Flertalet lärare på skolan saknar pedagogisk högskoleexamen med inriktning mot gymnasiet. Det finns därmed också risk för att det exempelvis kan vara oklart vilka mål och kriterier som styr undervisningen och betygsättningen och sammantaget undervisningens kvalitet. Ledningen för skolan bör därför fortsätta arbetet med att stärka den pedagogiska behörigheten bland lärarna.

Skolinspektionen uppfattar att Framtidsgymnasiet i Göteborg arbetar aktivt för att skapa ett gott förhållande mellan personal och elever med syfte att öka måluppfyllelsen. Rektorn är drivande i detta arbete och har nära kontakter med eleverna, vilket bland annat framkommer vid elevintervjuer.

Skolinspektionen konstaterar vidare att åtgärder vidtagits inom de områden som Skolverket påtalade i inspektionsrapporten för Framtidsgymnasiet i Göteborg med beslut den 27 juni 2005. Skolinspektionen finner det dock anmärkningsvärt att åtgärdsprogram inte upprättas för de elever som rätt till ett sådant.

Nedan redovisas områden där det finns sådana brister i verksamheten att dessa snarast måste åtgärdas, dels områden som behöver förbättras i ett fortsatt kvalitetsarbete.

Skolinspektionen har i tillsynen av Framtidsgymnasiet i Göteborg identifierat följande brist/brister som ska åtgärdas

- Alla elever ges inte möjligheter att lägst nå målen för utbildningen (9 kap. 8 § skollagen jämfört med Lpf 94, 2 Mål och riktlinjer och 2.1 Kunskaper, Mål att uppnå i de frivilliga skolformerna).
- Om det framkommer att en elev har behov av särskilt stöd ser rektor inte alltid till att detta utreds och åtgärdsprogram utarbetas inte alltid som uppfyller författningarnas krav (2 kap. 7 a § förordningen om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet).
- Skolan erbjuder inte studiehandledning på modersmålet till de elever som behöver det (9 kap. 8 § skollagen).

Skolinspektionen har i tillsynen av Framtidsgymnasiet i Göteborg identifierat följande förbättringsområden som bör åtgärdas

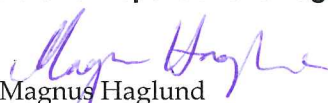
- Rektorn tar inte i tillräcklig omfattning ansvar för att skolans resultat regelbundet utvärderas och använder inte detta underlag för att nå de nationella målen (9 kap. 8 § skollagen jämfört med Lpf 94, 1.2 Skolans värdegrund och uppgifter, Den enskilda skolans utveckling och Lpf 94, 2.6 Rektors ansvar).
- Rektorn arbetar inte tillräckligt för att såväl utbildning som betygsättning är likvärdig på skolan (9 kap. 8 § första stycket skollagen jämfört med Lpf 94, 2.6 Rektors ansvar, 2 kap. 9 § förordningen om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet samt 7 kap. 5 § gymnasieförordningen).
- Skolans lärare har inte i tillräcklig utsträckning utbildning för den undervisning som de i huvudsak bedriver (9 kap. 8 § 4 p och 9 kap. 16 b § skollagen).

Bedömningarna redovisas i bilaga 2.

Huvudman och rektor har ansvar för att skolans brister åtgärdas och att åtgärder vidtas inom de områden som behöver förbättras. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader efter beslutsdatum.

Beslutet är fattat utifrån de bestämmelser som gällde vid beslutstillfället. Uppföljningen av detta beslut kommer att ske enligt de skolförfattningar som gäller efter den 1 juli 2011. Vid bedömningen av vidtagna åtgärder kommer därför hänsyn tas till hur författningarna eventuellt har ändrats.

I ärendets slutliga handläggning har utredaren/juristen Magnus Jonasson och utredaren Daniel Talje deltagit.

På Skolinspektionens vägnar
Magnus Haglund
Enhetschef
Hans Enckell
Undervisningsråd/föredragande**Kopia till**

Göteborgs kommun

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan

Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för Framtidsgymnasiet i Göteborg

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn av gymnasieskolorna i Göteborgs kommun under våren 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte den fristående skolan Framtidsgymnasiet den 12 – 13 maj 2011.

Huvudmannen för Framtidsgymnasiet får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar av skolan redovisas. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister. Tidpunkt för detta anges i beslutet.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. För elever som har påbörjat utbildningen före den 1 juli 2011 ska 1985 års skollag fortsätta att tillämpas tills dess att eleverna avslutat sin utbildning. Det innebär att 1985 års skollag under dessa perioder är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning. I Skolinspektionens tillsyn tillämpas förordningen (1996:1206) om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet och gymnasieförordningen (1992:394).

Av beslut om förklaring om rätt till bidrag till skolan framgår att skolan kommer att följa läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94).

Tillsynen av fristående gymnasieskolor ska ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från skolan, dels den information som samlats in under besöket. I skolan intervjuades rektorn, representant för huvudmannen, ett urval av lärare och elever samt personal från elevhälsoteamet. Även annan information om skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Huvudmannen har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen haft kontakt med Göteborgs kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Kommunen har den 21 mars 2011 genomfört ett besök i verksamheten. Skolinspektionen har tagit del av den rapport som Göteborgs kommun upprättade i samband med besöket och inget har framkommit som påverkar innehållet i detta beslut.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Framtidsgymnasiet i Göteborg

Skolan	Antal elever
Framtidsgymnasiet i Göteborg	349

Källa: Skolans rektor

Verksamheten vid Framtidsgymnasiet omfattar utbildningarna Elprogrammet, Energiprogrammet, Industriprogrammet, Teknikprogrammet och Individuella program. Skolan följer läroplanen för de frivilliga skolformerna, Lpf 94.

I ledningen av skolan finns en rektor, en biträdande rektor och en utvecklingsansvarig för organisation och pedagogik samt fyra arbetslagsansvariga. Personalen är organiserad i fyra arbetslag som har olika program knutna till sig. Skolan hade vid tillsynsbesöket 349 elever. De flesta eleverna är folkbokförda i Göteborgs kommun, men skolan har även elever från andra kommuner i Göteborgsregionen. Enligt huvudmannen är elevprognosen god.

GTU Framtidsgymnasium blev den 30 juni 1994 förklarad berättigad till offentligt stöd som fristående gymnasieskola. Genom ett beslut av Skolverket den 20 maj 1997 angavs utbildningen motsvara ett specialutformat program baserat på Industriprogrammet med inriktning mot processteknik.

Efter en organisationsförändring år 1999, då skolan delades upp på två skolor med var sin rektor, bytte huvudmannen namn till Framtidsgymnasiet i Göteborg AB och skolan fick namnet Framtidsgymnasiet.

Skolverket beslutade den 21 december 1999 (dnr 99:1033) att Framtidsgymnasiet i Göteborg AB har rätt till bidrag som fristående gymnasieskola i Göteborgs kommun. Beslutet avser ett specialutformat program baserat på Elprogrammet. Utbildningen ska i bidragshänseende hänföras till Elprogrammet.

Skolverket förklarade Framtidsgymnasiet i Göteborg berättigat till bidrag som fristående skola i Göteborgs kommun genom beslut den 28 februari 2001 (dnr 2001:674).

Skolverket förklarade den 11 november 2006 (dnr 2006:1085) att Framtidsgymnasiet i Göteborg har rätt till bidrag för utbildningarna Elprogrammet och Teknikprogrammet. Utbildningarna ska i bidragshänseende hänföras till Elprogrammet respektive Teknikprogrammet.

Skolverket förklarade den 18 januari 2008 (dnr 2007:1145) att Framtidsgymnasiet i Göteborg har rätt till bidrag för utbildningen Energiprogrammet med inriktningarna vvs-teknik, svetsteknik och fartygsteknik. Utbildningen ska i bidragshänseende hänföras till Energiprogrammet.

Huvudman för skolan är Framtidsgymnasiet i Göteborg AB med organisationsnummer 556478-1606 och ingår i utbildningskoncernen AcadeMedia AB.

Tillsynsprotokoll för Framtidsgymnasiet

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och tillgång

Särskilt stöd

Avgifter

Rektors beslutsfattande

Huvudmannaskap och tillstånd

Stabilitet

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Alla elever ges inte möjligheter att lägst nå målen för utbildningen.

Författningsstöd:

9 kap. 8 § skollagen jämfört med Lpf 94, 2 Mål och riktlinjer och 2.1 Kunskaper, Mål att uppnå i de frivilliga skolformerna.

Motivering:

Eleverna på Framtidsgymnasiet i Göteborg har mycket olika erfarenheter, kunskaper och utbildningsbehov. Ett stort antal elever saknar godkända betyg för att kunna komma in på ett nationellt gymnasieprogram och läser därför ett Programinriktat individuellt program (PRIV).

Av Skolverkets officiella statistik framgår att andel elever med grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier¹ är år 2010 för Elprogrammet (EC) 85 procent att jämföras med rikets 88procent och Teknikprogrammet (TE) 95 procent vilket är högre än riket (89 procent). Däremot uppvisar Industriprogrammet (IP) lägre resultat med 68 procent (riket 72). Det är en påtaglig försämring i jämförelse med år 2009 då 89 procent av skolans elever var behöriga till universitet och högskola.

Ett resultatmått är andelen elever som fullföljer utbildningen inom fyra år. På IP fullföljer endast 57 procent av eleverna år 2010 utbildningen att jämföras med rikets 74,8 procent. I jämförelse med uppgifterna år 2009 uppvisar programmet en försämring med cirka 12 procentenheter. För övriga program saknas uppgifter om andel elever som fullföljer utbildningen inom fyra år.

Den genomsnittliga betygspoängen är för EC och TE i nivå med motsvarande program i riket. Även här visar dock IP sämre resultat med 10,5 i betygspoäng att jämföras med rikets 11,9.

Den officiella statistiken visar samtidigt att ett stort antal elever vid skolan har utökat program. På EC har 93,9 procent, på IP 54,5 procent och på TE 85 procent av eleverna

¹ Eleven har fullständigt slutbetyg (2500 poäng) med betyget Godkänt i minst 2250 gymnasiepoäng inklusive kärnämneskurserna svenska A och B (alternativt svenska som andraspråk A och B), engelska A samt matematik A.

ett utökat program. Skolan behöver vidta åtgärder så att alla skolans elever ges möjligheter att förbättra kunskapsresultaten. Den stora andelen elever som har utökat program måste därför ifrågasättas.

Framtidsgymnasiet behöver vidta åtgärder så att alla skolans elever ges möjligheter att förbättra resultaten. Den regelbundna tillsynen visar att skolans resultat i större utsträckning måste följas upp och utvärderas. Se vidare om detta under *Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering*.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning:

Skolans lärare har inte i tillräcklig utsträckning utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Författningsstöd:

9 kap. 8 § 4 p skollagen 9 kap. 16 b § skollagen

Motivering:

Enligt Skolverkets statistik för läsåret 2010/11 har endast 35,7 procent (riket 75 procent) av lärarna vid Framtidsgymnasiet i Göteborg en pedagogisk högskoleexamen. Särskilt påtagligt är detta bland karaktärsämneslärarna.

Flertalet lärare på skolan saknar alltså en pedagogisk högskoleexamen. Enligt uppgifter från rektorn och huvudmannen arbetar de för att öka behörigheten, men Skolinspektionen konstaterar att ett flertal lärarna saknar pedagogisk högskoleutbildning. Med så stor andel lärare som saknar relevant pedagogisk utbildning finns därmed också risk för att det exempelvis kan vara oklart vilka mål och kriterier som styr undervisningen och betygsgivningen och sammantaget undervisningens kvalitet. Ledningen behöver därför fortsätta arbetet med att stärka den pedagogiska behörigheten bland lärarna.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn tar inte i tillräcklig omfattning ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och använder detta underlag för att nå de nationella målen.

Författningsstöd:

9 kap. 8 § skollagen jämfört med Lpf 94, 1.2 Skolans värdegrund och uppgifter, Den enskilda skolans utveckling, 2.6 Rektors ansvar

Motivering:

Som ett led i uppföljning och utvärdering av verksamheten upprättar Framtidsgymnasiet en skriftlig kvalitetsredovisning. I kvalitetsredovisningen för läsåret 2009/10 redovisas dock inga kunskapsresultat. Skolan har gjort en sammanställning av resultaten på nationella prov men jämförelse med kursbetyg saknas. Sammantaget saknar skolan systematiska uppföljningar och analyser av kunskapsresultat som möjliggör jämförelser mellan exempelvis olika elevgrupper, lärare, kurser och program.

Enligt läroplanen är rektorn ytterst ansvarig för att de nationella målen uppfylls och bestämmelserna följs. Framtidsgymnasiet behöver utveckla ett systematiskt kvalitetsarbete där man med utgångspunkt i kunskapsresultaten systematiskt ifrågasätter sina undervisningsmål och arbetsformer, utvärderar och jämför resultat samt prövar metoder.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn arbetar inte tillräckligt för att såväl utbildning som betygsättning är likvärdig på skolan.

Författningsstöd:

9 kap. 8 § första stycket skollagen jämfört med Lpf 94, 2.6 Rektors ansvar

2 kap. 9 § förordningen om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet

7 kap. 5 § gymnasieförordningen

Motivering:

Sammantaget saknar skolan systematiska uppföljningar och analyser av kunskapsresultat som möjliggör jämförelser mellan exempelvis olika elevgrupper, lärare, kurser och program. (Se även föregående bedömningspunkt).

Skolan behöver vidta åtgärder så att resultaten på de nationella ämnesproven används på ett likvärdigt sätt och att skolan behöver fördjupa och bredda bilden av hur betygsresultaten ser ut och i samband med det analysera betygsresultaten över tid avseende exempelvis betygsjämförelser mellan program, lärare, kurser, ämnen, män och kvinnor samt mellan elever med svensk och utländsk bakgrund.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Om det framkommer att en elev har behov av särskilt stöd ser rektor inte alltid till att detta utreds och åtgärdsprogram utarbetas inte alltid som uppfyller författningarnas krav.

Författningsstöd:

2 kap. 7 a § förordningen om fristående skolor och viss enskild verksamhet inom skolområdet

Motivering:

Av dokumentstudier och intervjuer med skolledning och personal framkommer att flera elever i behov av särskilt stöd får visst stöd, dock utan att stödinsatserna åtföljs av ett åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav. Av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av framgår inte alltid vilka stödbehoven är och hur skolan ska tillgodose dessa. Oftast saknas en utredning av elevens behov som är grund för ett eventuellt åtgärdsprogram.

Åtgärdsprogrammet utgör en skriftlig bekräftelse av de stödåtgärder som skolan ska vidta och har en central roll i skolans systematiska arbete med elever i behov av särskilt stöd. Se vidare Skolverkets Allmänna råd för arbete med åtgärdsprogram.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Alla elever som behöver studiehandledning på sitt modersmål ges inte möjlighet till detta.

Författningsstöd:

9 kap. 8 § skollagen

Motivering:

Tillsynen visar att skolan inte erbjuder studiehandledning på modersmålet till elever som har rätt till det. Vid intervjuer med rektorn framkommer att anledningen till att detta inte erbjuds beror på ekonomiska orsaker. Skolinspektionen konstaterar dock att det inte är en acceptabel orsak och skolan måste därför utarbeta rutiner och system för att kunna erbjuda studiehandledning i enlighet med författningarnas krav.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Rektors beslutsfattande

Bedömning:

Rektorerna fattar inte beslut om utökat program för varje elev.

Författningsstöd:

9 kap. 8 § skollagen jämfört med 5 kap. 22 § gymnasieförordningen

Motivering:

Rektor kan besluta om ett utökat program om eleven önskar det och kan antas tillgodöra sig utbildningen på ett tillfredsställande sätt, på såväl fullständigt program som den eller de frivilliga kurserna (dvs. utökade kurser).

Vid intervjuer uppger rektorn att beslut om utökade program inte fattas för alla elever. Rektors uppfattning är också att antalet utökade program minskat påtagligt vid skolan. Statistik från läsåret 2009/10 visar samtidigt att cirka 80 procent av skolans elever hade ett utökat program.

Att en elev har en mer omfattande utbildning än vad som krävs enligt en normalstudieplan, kan negativt påverka elevens möjligheter att nå högre kunskapsresultat. Det är därför rektorns skyldighet att för varje elev som önskar läsa ett utökat program utreda de individuella förutsättningarna och fatta beslut vilket inte sker idag.